

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ο.Π. ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΕΙΜΕΝΑ (13, 27, 44)

Tum Sulpicius Gallus de caeli ratione et de stellarum lunaeque statu ac motibus disputavit eoque modo exercitum **alacrem** in pugnam misit. Sic liberales artes Galli aditum ad illustrem illam Paulianam victoriam dederunt. Quia ille metum exercitus Romani vicerat, imperator adversarios vincere potuit.

Cum Accius ex urbe **Rōmā** Tarentum venisset, ubi Pacuvius grandi iam aetate recesserat, devertit ad eum. Accius, qui **multo** minor natu erat, tragoediam suam, **cui** «Atreus» nomen est, ei desideranti lēgit. Tum Pacuvius dixit sonōra quidem esse et grandia quae scripsisset, sed vidēri tamen ea sibi duriōra et acerbiōra. «Ita est» inquit Accius «ut dicis; neque id **me** sane paenitet; meliōra enim fore spero, quae deinceps scribam. Nam quod in pomis est, idem esse aiunt in ingeniis: quae **dura** et acerba nascuntur, post fiunt mitia et iucunda; sed quae gignuntur statim viēta et mollia, non matūra mox fiunt sed putria».

Haec est tyrannōrum vita, in quā nulla fides, nulla caritas, nulla fiducia **benevolentiae** stabilis esse potest: tyrannis omnia semper suspecta atque sollicita sunt; nullus locus **amicitiae** eis est. Nescio enim quis possit diligere eum, quem metuat, aut eum, a quo se metui putet. Coluntur tamen **simulatiōne dumtaxat ad tempus**. Quodsi forte, ut fit plerumque, cecidērunt, tum intellegitur, quam fuerint inopes amicōrum. Hoc est quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem: «Tum intellexi, quos fidos amīcos habuissem, quos infidos, cum iam neutris gratiam referre poteram».

A. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα των παραπάνω κειμένων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται:

caeli : την αιτιατική ενικού και πληθυντικού

alacrem : τη γενική ενικού του θηλυκού και την αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου

metum : την αφαιρετική ενικού και τη γενική πληθυντικού

aetate : τη γενική πληθυντικού

minor : την ονομαστική πληθυντικού του αρσενικού στον θετικό βαθμό και τον υπερθετικό βαθμό του επιρρήματος

cui : την αιτιατική ενικού του ίδιου γένους και την αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου

meliōra : το επίρρημα στον θετικό βαθμό και τη γενική πληθυντικού του θηλυκού στον υπερθετικό βαθμό

idem : την ονομαστική και αιτιατική ενικού του αρσενικού

nulla fides : τη δοτική και την αφαιρετική ενικού

quis : την αφαιρετική ενικού και τη γενική πληθυντικού του θηλυκού

tempus : τη γενική και κλητική πληθυντικού

inopes : τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό και τη γενική πληθυντικού του ίδιου γένους στον θετικό βαθμό

hoc : την αιτιατική ενικού του θηλυκού και την αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου

neutris : την ονομαστική και γενική ενικού του αρσενικού

(Μονάδες 15)

B2. Να γράψετε για κάθε ρηματικό τύπο που δίνεται τους τύπους που ζητούνται (για τους περιφραστικούς τύπους να ληφθεί υπόψη το υποκείμενο):

misit : τη γενική πληθυντικού του θηλυκού του γερουνδιακού και το β' ενικό οριστικής υπερσυντελικού παθητικής φωνής

dederunt : το ίδιο πρόσωπο στην υποτακτική ενεστώτα και το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα στη φωνή που βρίσκεται

vicerat : το απαρέμφατο ενεστώτα και μέλλοντα παθητικής φωνής

potuit : το γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα και συντελεσμένου μέλλοντα

devertit : το γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα και την αφαιρετική του σουπίνο

dixit : το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα και το γ' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην ίδια φωνή

esse (το 1^ο του δεύτερου κειμένου): το γ' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα και το απαρέμφατο μέλλοντα

scribam : το α' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας και την αιτιατική πληθυντικού του ουδετέρου της

μετοχής ενεστώτα

nascuntur : το β' πληθυντικό υποτακτικής μέλλοντα και το απαρέμφατο συντελεσμένου μέλλοντα

fiunt : το γ' ενικό υποτακτικής παρατατικού και στις δύο φωνές

gignuntur : τον ίδιο τύπο στον συντελεσμένο μέλλοντα και το β' ενικό προστακτικής μέλλοντα στην παθητική φωνή

suspecta : το β' ενικό οριστικής ενεστώτα ίδιας φωνής και το β' πληθυντικό οριστικής παρακειμένου ενεργητικής φωνής

diligere : το β' ενικό οριστικής παρακειμένου στην ίδια φωνή και το γ' πληθυντικό υποτακτικής παρακειμένου στην παθητική φωνή

coluntur : το απαρέμφατο μέλλοντα και στις δύο φωνές

referre : το β' ενικό προστακτικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής και το γ' ενικό προστακτικής μέλλοντα παθητικής φωνής

(Μονάδες 15)

Γ1. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους όρους που δίνονται:

1^ο κείμενο: **alacrem**

2^ο κείμενο : **Rōmā, multo, cui, me, dura**

3^ο κείμενο : **benevolentiae, amicitiae**

(Μονάδες 8)

Γ2. «Quia ille metum exercitus Romani vicerat»: Να συμπτύξετε τη δευτερεύουσα πρόταση σε μετοχική φράση.

(Μονάδες 3)

Γ3. «Coluntur tamen simulatiōne dumtaxat ad tempus»: Να μετατρέψετε την κύρια πρόταση που δίνεται σε ευθεία ερώτηση με όλους τους δυνατούς τρόπους, δικαιολογώντας σε κάθε περίπτωση την απάντησή σας.

(Μονάδες 4)

Γ4. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις ακόλουθες δευτερεύουσες προτάσεις (είδος, ρόλο, εισαγωγή, εκφορά):

α) quae scripisset και **β) quam fuerint inopes amicōrum**

Στη συνέχεια στην πρώτη πρόταση να μετατρέψετε την ακολουθία των χρόνων έτσι, ώστε να εκφράζεται το υστερόχρονο στο παρελθόν.

(Μονάδες 5)

Γ5. «quod Tarquinius dixisse ferunt exulantem» : Να επιφέρετε όλες τις απαιτούμενες αλλαγές στην πρόταση, αφού αντικαταστήσετε το ρήμα *ferunt* με το ρήμα *fertur*.

(Μονάδες 2)

Γ6. «Quodsi forte cecidērunt, tum intellegitur» : Να αναγνωρίσετε το είδος του υποθετικού λόγου που δίνεται και να τον μετατρέψετε έτσι, ώστε να δηλώνει υπόθεση αντίθετη στην πραγματικότητα για το παρελθόν.

(Μονάδες 4)

Γ7. Να αναλυθούν οι μετοχές **desideranti** και **exulantem** σε

δευτερεύουσες προτάσεις, η πρώτη έτσι, ώστε να δηλώνει ότι η αιτιολογία είναι αποτέλεσμα εσωτερικής λογικής διεργασίας και η δεύτερη με τους συνδέσμους **dum** και **cum** (ιστορικό / διηγηματικό).

(Μονάδες 4)

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

**ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΑ ΑΓΓΕΛΙΚΗ – ΚΑΡΑΠΙΠΕΡΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΓΙΩΤΑ - ΣΥΡΜΟΣ ΜΙΛΤΟΣ
ΧΑΝΤΖΟΥΛΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ - ΧΡΗΣΤΑΚΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ
ΨΩΜΑ ΑΡΕΤΗ**

